OMONIMIA ŞI ANALIZA GRAMATICALĂ: SUBIECTUL

Florina-Maria BĂCILĂ
Universitatea de Vest din Timişoara
florina_bacila@yahoo.com

Homonymy and Grammatical Analysis: the Subject

The area of homonymy was extended to other language levels, in addition to the lexical one, being defined as an association of identical sound complexes with different meanings. With this in view, the objective of the article is to examine some issues regarding the consequences of homonymy for grammatical analysis. We will discuss the homonymy present in structures with a Subject – a complex part of a sentence, the topic of much scholarly debate. We will consider its presence in multi-interpretable units, in which the Subject may be erroneously labelled as Predicative, Subject Complement, Attribute, Direct Object, etc., especially because many Romanian constructions with a Subject are in a direct relationship with some significant morphological elements, but, at the same time, remain ambiguous outside a wider context. In conclusion, for disambiguation, one can use intonation, agreement, word order, etc., not neglecting the fact that some of these situations are a result of the identical case forms which exist in Romanian (for example: Nominative – Accusative). This fact proves, once again, the necessity of an integrated approach to the Romanian grammar, in order to avoid the current confusions; although a morpho-syntactical issue, grammatical homonymy, with influences upon syntactic unit analysis, must also be studied in connection with semantics and phonetics, as it represents a typical case of interdependence between the branches of any language.

Keywords: *grammar*; *subject*; *homonymy*; *syntax*; *morphology*

În limba română, categoria gramaticală a cazului cuprinde cinci termeni: nominativul, acuzativul, genitivul, dativul şi vocativul, manifestându-se, în flexiunea nominală, prin forme distincte, organizate într-un sistem de opoziţii (Irimia 1997: 69-75), dar şi prin *sincretism* sau *omonimie cazuală*[1], adică prin identitatea formelor care cumulează mai multe valori, diferenţiate prin relaţiile şi funcţiile lor sintactice. Celor cinci cazuri le corespunde o paradigmă cu un număr de una, două sau trei forme distincte. Flexiunea substantivală presupune cel puţin omonimiile nominativ = acuzativ şi genitiv = dativ: „Formele cazuale pot fi la singular total omonime sau omonime două câte două (nominativul cu acuzativul şi genitivul cu dativul); la plural, toate formele cazuale sunt omonime şi, la rândul lor, acestea pot fi sau nu omonime cu formele de genitiv-dativ singular sau cu toate formele cazuale ale singularului.” (Hristea (coord.) 1984: 216).

Acest fenomen generează o serie de confuzii (Pană Dindelegan 2003: 11-26 *passim*). În morfologia numelui (substantiv, pronume, numeral) şi a adjectivului (propriu-zis, participial sau

[1] Situaţia se întâlneşte şi în latină, unde, de exemplu, dativul este omonim cu genitivul la singularul substantivelor de declinarea I. Tot în latină, opoziţia dativ / ablativ e neutralizată la pluralul tuturor substantivelor, formele cazuale respective fiind identice, deşi, la singular, se deosebesc prin desinenţe; cf. Petre 1978: 132: „Având note caracteristice comune cu omonimia, sincretismul reprezintă tot o suprimare a unei opoziţii între semnificanţi cu menţinerea opoziţiei de conţinut.”. În unele situaţii, sincretismul unor forme flexionare poate fi o cauză a ambiguităţii sintactice. De exemplu, în secvenţa *ziduri de piatră gri*, adjectivul *gri*, ca determinant al substantivului *ziduri*, este o formă de neutru plural, iar ca determinant al substantivului *piatră*, este feminin singular. De multe ori, valoarea acordului în exprimarea relaţiilor structurale este anihilată de sincretismele mai extinse sau mai restrânse ale sistemului flexionar; vezi şi Petre 1978: 133.

BDD-A26363 © 2016 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 17:00:13 UTC)

pronominal), una dintre cele mai mari dificultăţi gramaticale o constituie stabilirea cazului, fapt explicabil şi prin factori care privesc identitatea deosebit de frecventă a formelor respective, chiar şi în condiţiile în care articolul rezolvă parţial unele omonimii.

Omonimia formelor cazuale de genitiv-dativ, pe de o parte, şi de nominativ-acuzativ, pe de altă parte, prezentă la orice clasă de cuvinte care cunoaşte această categorie gramaticală, şi omonimia totală nominativ = acuzativ = genitiv = dativ, caracterizând numai anumite clase (substantivele masculine şi neutre la singular şi la plural, dar şi cele feminine la pluralul nearticulat), sunt surse constante de erori în recunoaşterea cazurilor. Există numeroase construcţii în care particularităţile sintactice reprezintă singurele mijloace pentru identificarea corectă a cazului, imposibilă în afara unei asemenea interpretări. De aceea, o perspectivă morfosintactică integratoare este obligatorie în abordarea cazurilor; altfel, confuzia curentă dintre nominativ şi acuzativ e inevitabilă, derivând din aceea a funcţiilor de subiect şi de complement direct, de complement direct şi nume predicativ sau element predicativ suplimentar.

În general, libertatea de topică a unui tip de sintagmă este supusă unor constrângeri. Astfel, plasarea unui substantiv după un verb tranzitiv poate conduce la o construcţie ambiguă sub aspectul organizării: faţă de *Lupul atacă.*, în care substantivul realizează o relaţie de interdependenţă cu verbul-predicat, având funcţie de subiect, în succesiunea *Atacă lupul.*, organizarea devine ambiguă, substantivul putând reprezenta, prin poziţia şi forma lui, subiectul (exprimând valoarea de [Agent]) sau complementul direct (redând valoarea de [Pacient]). Echivocul e, în acest caz, rezultatul caracterului nerelevant al topicii, al compatibilităţii poziţiei postverbale, când verbul este tranzitiv, cu ocurenţa unor termeni care intră în relaţii diferite cu verbul, dar şi al unei particularităţi morfologice – omonimia, generală în flexiunea substantivală românească, dintre nominativ şi acuzativ (cf. şi enunţul *Alege tabloul.*, care conţine un raport de dependenţă, în opoziţie cu *Alege decanul.*, secvenţă sintactic ambiguă). Semantica termenilor poate anula efectul acestei omonimii cazuale dublate de topica echivocă, asigurând dezambiguizarea, deşi, foarte frecvent, precizarea structurii interne a grupărilor [verb tranzitiv + substantiv] presupune intervenţia clarificatoare a contextului (Guţu Romalo 1973: 47-48).

Comparativ cu alte limbi romanice, în română există posibilitatea de a distinge complementul direct de subiect, semnificativă rămânând tendinţa – manifestată puternic – de creare a unor mărci speciale, fapt impus de anumite particularităţi morfosintactice ale sistemului. În calitate de morfem al complementului direct, *pe* se foloseşte acolo unde poate elimina o confuzie între cei doi actanţi menţionaţi (independent de poziţia acestora în enunţ), echivoc a cărui sursă o constituie, aşa cum am arătat, omonimia morfologică nominativ = acuzativ. De exemplu, într-o propoziţie ca *Admiră studenţii elevii?*, în care subiectul şi complementul direct sunt exprimate prin substantive nemarcate cazual, având aceeaşi formă şi aceleaşi trăsături semantice, *pe* aduce precizarea necesară (alături de anticiparea complementului printr-o formă neaccentuată de acuzativ a pronumelui personal): *Îi admiră elevii pe studenţi?* sau *Îi admiră studenţii pe elevi?*. În construcţii ca *Mână pe mână spală.*, *Cui pe cui scoate.*, selecţia lui *pe* cu un nominal nearticulat cu valoare generică se explică sintactic: necesitatea diferenţierii formelor substantivale identice care au, în asemenea situaţii, funcţii diferite (subiect şi complement direct) (GALR II 2005: 378-379)[1].

Dublarea clitică e un fenomen gramatical frecvent utilizat în română, cu reguli de natură sintactică şi semantică. Ea rezolvă omonimia dintre nominativ şi acuzativ la substantivele cu rol

[1] De altfel, omonimia este adesea evitată prin repetarea unei prepoziţii: enunţul echivoc *Mănânc plăcinte cu brânză şi mere.* („Mănânc plăcinte cu brânză şi mănânc mere." sau „Unele plăcinte sunt umplute cu brânză, iar altele, cu mere."?) se clarifică într-un context precum *Mănânc plăcinte cu brânză şi cu mere.*

BDD-A26363 © 2016 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 17:00:13 UTC)

de subiect, respectiv, de complement direct, în condiţiile în care cele două forme cazuale sunt omonime şi au o topică relativ liberă. În propoziţiile în care complementul direct este antepus predicatului, iar subiectul, postpus, dublarea complementului dezambiguizează mesajul. Aşezate în poziţie obişnuită (complementul după subiect), distingerea lor se realizează, simultan, prin dublare (reluare şi anticipare cu ajutorul cliticelor pronumelui personal) şi prin topică (într-o construcţie ca *Studentul cartea o citeşte.*, complementul este dublat – *cartea o* –, iar subiectul apare pe primul loc; în topica obiectivă, nominativul-subiect satisface valenţa din stânga verbului-predicat, în timp ce acuzativul-complement direct urmează acestuia). Este de semnalat relaţia sintactică dintre dublare şi construcţia complementului direct cu *pe*, rolul lor comun, dar şi legătura semantică dintre aceste fenomene – cf. următoarele exemple: *A venit Ioana* / *mama.* (nominativ) vs *Am văzut-o pe Ioana* / *pe mama.* (acuzativ) (GALR II 2005: 382-383)[1].

Există situaţii în care flexiunea cazuală şi acordul nu sunt suficiente pentru a indica în mod univoc organizarea internă a enunţului, astfel încât „singurele elemente cu ajutorul cărora se poate deduce relaţia sintactică dintre unităţi sunt ordinea cuvintelor şi accentul frazei.” (Dascălu-Jinga 2001: 23). De pildă, în paradigma unor substantive, deosebirea nominativ / acuzativ şi, implicit, subiect / complement direct se face luând în considerare nu numai prepoziţia *pe* sau reluarea prin cliticele de acuzativ ale pronumelui personal (vezi *supra*), ci şi acordul predicatului cu nominativul-subiect, asociat unei intonaţii speciale (*Multe locuri frumoase a vizitat clasa noastră!*), şi, nu în ultimul rând, topica (vezi exemplul *Vulpea vede câinele.*, cu *vulpea* = subiect antepus în nominativ şi *câinele* = complement direct în acuzativ, postpus verbului regent; dacă modificăm ordinea cuvintelor: *Câinele vede vulpea.*, rolurile sintactice se inversează). Când ambele apar fie numai în postpunere, fie numai în antepunere, există alte mijloace de delimitare: în primul caz, dezambiguizarea se face prin intermediul intonaţiei[2] ori prin faptul că substantivul-subiect e articulat, iar celălalt, nearticulat (*Atacă oi lupii.*, *Mănâncă fructe omizile.*); când intervin factori de natură pragmatică şi complementul direct este antepus, iar subiectul, postpus, deosebirea se ilustrează prin dublarea clitică a complementului direct: *Zăpada o spulberă vântul.*, *Un succes îl reprezintă rezultatele obţinute la acest concurs.* etc.[3].

Omonimia la nivel morfologic determină şi caracterul echivoc al unor construcţii cu verbe intranzitive, grupate cu elemente lexicale ca *iarna*, *vara*, *ziua*, *noaptea* etc. În aceste cazuri, sursa ambiguităţii o constituie identitatea formală dintre substantivele şi adverbele respective, aşa că *Vine iarna.* poate reprezenta realizarea unei relaţii de interdependenţă (cf. enunţurile *Curând vine şi iarna!* / *Iar vine iarna şi e ger.*) sau a uneia de dependenţă (*Moş Crăciun vine iarna.*); într-o situaţie similară sunt *Soseşte noaptea.* (*noaptea* = subiect sau circumstanţial de timp), *Începe ziua.* (*ziua* = subiect, complement direct sau circumstanţial de timp) etc. Alteori, semantica termenilor *iarna*, *ziua* etc. e incompatibilă cu funcţia de subiect: *Lucrează noaptea.* este o construcţie în care sensul lexical al elementelor le situează într-un raport de dependenţă (Avram 1997: 481).

---

[1] În general (la substantiv, la numeral şi la unele specii de pronume sau la anumite persoane ale pronumelui personal), forma de acuzativ a nominalului e omonimă cu cea de nominativ: *Ei / Doi* (*copii*) / *Aceia vin.* vs *Pe ei / Pe doi* (*copii*) / *Pe aceia i-am văzut ieri.* Combinarea prepoziţiei cu un nominal distinge însă nominativul de acuzativ, fapt evident când nominalul este pronume personal: *tu* vs *despre tine*, *eu* vs *după mine*; pentru această discuţie, vezi GALR II 2005: 124; Avram 1997: 68-69; Toma 1996: 204.

[2] Vezi discuţia despre exemplul *Îşi ajută părinţii copiii.* în GALR II 2005: 938, alături de următoarea observaţie: „Ambiguitatea sintactică potenţială care derivă din omonimia dintre formele de nominativ şi acuzativ poate fi înlăturată prin plasarea accentului frastic pe substantivul la nominativ, pentru realizarea poziţiei de subiect”.

[3] Pentru confuzia dintre complementul direct exprimat prin acuzativul neprepoziţional şi subiect, cu consecinţe în planul comunicării, şi pentru mijloacele de delimitare a celor două poziţii sintactice, vezi GALR II 2005: 390-391.

BDD-A26363 © 2016 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 17:00:13 UTC)

Adesea, în analiza sintactică, persistă confuzia dintre subiectul multiplu al unei propoziţii şi circumstanţialul sociativ (Craşoveanu 2002: 52-54) (numai când acesta însoţeşte subiectul în realizarea acţiunii şi poate deveni el însuşi subiect, alături de cel deja existent, nu şi când se referă la o altă parte a propoziţiei), ignorându-se faptul că subiectul multiplu impune acordul predicatului la plural şi că forma de număr a acestuia distinge cele două poziţii sintactice[1]. Confuzia apare mai ales când, ca element coordonator în cadrul subiectului multiplu, se întrebuinţează, cu sensul conjuncţiei copulative *şi*, prepoziţia *cu* sau, cu acelaşi înţeles, locuţiunile prepoziţionale *împreună cu*, *cu tot cu*, specifice circumstanţialului sociativ, ori locuţiunea *şi cu*, frecventă în limba populară şi în exprimarea familiară. Antepunerea circumstanţialului, cu un evident rol emfatic, poate crea echivoc, dar acordul la singular clarifică statutul elementelor. Acest criteriu distinctiv devine însă inoperant când verbul-predicat al propoziţiei prezintă o identitate între singular şi plural. Intervin, astfel, două categorii de situaţii: cele în care verbul respectiv este însoţit de un determinant a cărui formă este sau nu un indiciu al subiectului multiplu şi cele în care verbul nu are determinări.

În exemplul: „Şi ne coborâm noi, şi ne tot coborâm, cu mare greutate, pe nişte povârnişuri primejdioase, şi ne încurcăm printre ciritei de brad, şi caii lunecau şi se duceau de-a răstăgolul, şi *eu cu Dumitru mergeam zgribuliţi şi plângeam* [subl. n. – F.-M.B.] în pumni de frig” (Creangă 1983: 170), *eu cu Dumitru* reprezintă subiectul multiplu, iar verbul-predicat *mergeam* este la plural, fapt indicat de predicativul suplimentar *zgribuliţi*. Când verbul nu are compliniri, se va recurge fie la unele informaţii oferite de fraza care conţine propoziţia în discuţie: „Eu cu Dumitru [...] mergeam tot zburdând şi hârjonindu-*ne*, de parcă nu eram *noi* [subl. n. – F.-M.B.] râioşii din Broşteni” (Creangă 1983: 170) – unde formele pronominale *-ne* şi *noi* conferă sens de plural predicatului şi indică existenţa unui subiect multiplu –, fie la analiza conţinutului textului: în fraza „Când am venit *eu cu tata şi cu fraţii* [subl. n. – F.-M.B.] mei, Petrea şi Vasile şi Nică, din Ardeal în Pipirig, [...] unde se pomeneau şcoli ca a lui Baloş în Moldova?” (Creangă 1983: 164), elementele subliniate alcătuiesc subiectul multiplu, având sensul pluralului inclusiv „noi”.

Când subiectul şi termenul asociat sunt la plural, construcţia se ambiguizează: *Cuţitele împreună cu lingurile se aşază la dreapta farfuriei.* În aceste situaţii, topica poate decide statutul sintactic al termenilor: subiect, dacă ambii sunt antepuşi verbului; circumstanţial sociativ, dacă al doilea termen este postpus, eventual, izolat prin virgulă: *Cuţitele se aşază la dreapta farfuriei, împreună cu lingurile.* (GALR II 2005: 514).

Implicaţii de natură morfosintactică pot fi reperate şi în rezolvarea omonimiilor dintre anumite forme verbale identice[2]. Astfel, pentru orice verb românesc, formele de persoana I, singular şi plural, ale imperfectului şi ale perfectului compus sunt identice; în enunţuri ca: *Nu eram acolo în momentul accidentului.*, *Am terminat repede lucrarea.*, desprinse din context, e dificil să ne dăm seama care este subiectul propoziţiei (*eu* sau *noi*?); de aceea, pentru a se asigura claritatea exprimării, precum şi o analiză gramaticală corectă, este necesară, în asemenea situaţii, prezenţa, în text, a pronumelor personale cu rol de subiect: *Eu nu eram acolo în momentul accidentului.*, *Noi am terminat repede lucrarea.*

[1] Vezi GALR II 2005: 366: „Subiectul unic poate fi urmat de o construcţie cu circumstanţial sociativ susceptibilă de a fi confundată cu termenul secund al unui subiect multiplu. În această situaţie, acordul predicatului la singular reprezintă o modalitate de dezambiguizare a structurii”: *X, împreună cu Y, a vizitat muzeul.*; vezi şi GALR II 2005: 513.

[2] Vezi Băcilă 2001: 129-133, unde am arătat cum au fost rezolvate, în plan diacronic, omonimiile din paradigma verbelor româneşti la diferite moduri şi timpuri, subliniind rolul extrem de important al analogiei, care vine să „repare” ceea ce evoluţia fonetică a distrus, fapt evident atât în limba literară, cât şi la nivel dialectal.

BDD-A26363 © 2016 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 17:00:13 UTC)

În distingerea subiectului de numele predicativ (având în vedere marea mobilitate a topicii acestora), un rol esenţial îl deţine acordul: *Fetele erau pasiunea lui cea mai mare.* / *Pasiunea lui cea mai mare erau fetele.* Asocierea celor doi factori – echivalenţa semantică în context şi libertatea de topică – provoacă dificultăţi pentru identificarea subiectului şi pentru acordul corect al verbului. Alături de intonaţie, articolul poate funcţiona ca marcă de dezambiguizare a subiectului (*Profesorul e doctorand.* / *Doctorandul e profesor.*). Criteriul acordului în distingerea celor două poziţii sintactice realizate prin nominale în nominativ devine însă ineficient în situaţiile în care cele două nume reprezintă cuvinte aparţinând aceloraşi părţi de vorbire şi cu aceleaşi caracteristici gramaticale (*Ţara este poporul.*, *Puterea este presa.*). Deosebirea dintre ele se poate face numai prin topică (de obicei, subiectul are o poziţie preverbală, iar numele predicativ – una postverbală) sau prin intonaţie, prin accentuarea emfatică a termenului considerat subiect. Construcţiile simetrice pot include pronume, diferenţierea poziţiilor sintactice fiind realizată tot prin topică (*Tu eşti tu şi eu sunt eu.*, *El este acela.*) (GALR II 2005: 369-370).

Când predicativul suplimentar subordonat subiectului se realizează prin pronume şi numerale, iar subiectul este nelexicalizat, construcţiile sunt ambigue: pronumele sau numeralul respectiv poate fi analizat fie ca predicativ suplimentar, fie ca subiect (postpus verbului): *A plecat prima.*, *Au reuşit toţi.* Dezambiguizarea se face prin lexicalizarea subiectului (*Andreea a plecat prima.*, *Candidaţii au reuşit toţi.*) – situaţie în care pronumele sau numeralul are funcţie sintactică de predicativ suplimentar (şi poartă accentul frastic) – ori prin introducerea unor determinări suplimentare (*A plecat prima din stânga.*), în acest caz pronumele sau numeralul având rol de subiect (GALR II 2005: 188 şi 308; Stati 1972: 79). Aceeaşi confuzie se face, în condiţii similare, între *A ajuns [acolo] primul.*$_1$ [verb predicativ + numeral ordinal, subiect] şi *A ajuns [acolo] primul.*$_2$ [verb copulativ + numeral ordinal, nume predicativ].

Unele construcţii cu apoziţii prezintă similitudini formale cu structurile juxtapuse, iar distincţia dintre ele se realizează şi cu ajutorul acordului. Dacă două nume juxtapuse, aflate în poziţia sintactică de subiect, sunt fiecare la singular, sintagma este apozitivă când acordul cu predicatul se face la singular: *Tânărul acela, prietenul ei, era de faţă.* (al doilea termen funcţionează ca o redenumire a primului; de asemenea, izolarea construcţiei prin virgule infirmă ipoteza interpretării celui de-al doilea nominal ca o parte a subiectului multiplu); deci, dacă subiectul este unic la singular şi e însoţit de o apoziţie, acordul nu se face la plural, intonaţia şi punctuaţia fiind dezambiguizatoare (*Profesorul, prietenul tău, n-a venit.*). Dacă cele două nume juxtapuse propun o interpretare asociativă de subiect multiplu, aşa cum o demonstrează şi absenţa virgulei după cel de-al doilea component, acordul se face la plural, iar varianta apozitivă este exclusă: *Tânărul acela, prietenul ei erau de faţă.* (GALR II 2005: 625).

Uneori, baza şi apoziţia se află într-o aparentă relaţie de coordonare copulativă sau disjunctivă, dar coreferenţialitatea lor şi acordul predicatului la singular infirmă ipoteza subiectului multiplu: *Mama şi* (*totodată*) *profesoara mea m-a învăţat să scriu.* (este vorba despre una şi aceeaşi persoană) (GALR II 2005: 367)[1]; cf. şi *vărul meu şi al Danei*, cu anaforicul *al*, adesea ambiguu, oscilând între valoarea coreferenţială („vărul meu este şi vărul Danei”) şi cea de similitudine categorială („vărul meu şi vărul Danei”).

*

Unitate sintactică implicată în omonimia gramaticală (între diverse structuri ambigue), subiectul reprezintă o parte de propoziţie care a suscitat, de-a lungul timpului, un interes special în rândul specialiştilor lingvişti, fapt dovedit de numeroasele volume sau studii consacrate lui.

[1] Cf. şi exemplul similar „Iaca ce-mi *scrie frate-meu şi moşul* [subl. n. – F.-M.B.] vostru.” (Creangă 1983: 82).

BDD-A26363 © 2016 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 17:00:13 UTC)

După cum se observă, atari situaţii de omonimie sintactică apar relativ frecvent în comunicare, fiind favorizate de caracteristicile morfologice (în primul rând, de formele cazuale identice) sau de topică ale limbii. Confuzia cu alte părţi de propoziţie (complementul direct, circumstanţialul de timp sau cel sociativ, apoziţia, numele predicativ, elementul predicativ suplimentar) este strâns legată (şi chiar favorizată) inclusiv de exprimarea morfologică, altfel spus, de trăsăturile gramaticale ale părţii de vorbire respective; în consecinţă, pentru dezambiguizare, se face apel la diferite mijloace, printre care se numără articularea, dublarea clitică, modificarea topicii, intonaţia etc.

Aşadar, deşi rămâne o problemă de morfosintaxă, omonimia gramaticală trebuie studiată în relaţie cu semantica sau fonetica, reprezentând un caz tipic de interdependenţă între compartimentele limbii (fonetică – morfologie – sintaxă – lexic). Româna deţine un repertoriu însemnat de tipuri de enunţuri cu structură (virtual) ambiguă, a căror analiză atentă va facilita, desigur, clasificarea lor după diverse criterii şi stabilirea raportului dintre omonimia sintactică reală şi cea potenţială.

Referinţe bibliografice:

AVRAM, Mioara 1997: *Gramatica pentru toţi*, ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Bucureşti, Editura Humanitas.

BĂCILĂ, Florina-Maria 2001: *Omonimia între sincronie şi diacronie*, in „Analele Universităţii de Vest din Timişoara". Seria ştiinţe filologice, XXXIX, p. 117-134.

CRAŞOVEANU, D. 2002: *Categorii sintactice necircumstanţiale*, Timişoara, Editura Mirton.

DASCĂLU-JINGA, Laurenţia 2001: *Melodia vorbirii în limba română*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic.

GALR II = * * * 2005: *Gramatica limbii române. II. Enunţul*, Bucureşti, Editura Academiei Române.

GUŢU ROMALO, Valeria 1973: *Sintaxa limbii române. Probleme şi interpretări*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică.

HRISTEA, Theodor (coord.) 1984: *Sinteze de limba română*, ediţia a III-a revăzută şi din nou îmbogăţită, Bucureşti, Editura Albatros.

IRIMIA, Dumitru 1997: *Gramatica limbii române*, Iaşi, Editura Polirom.

PANĂ DINDELEGAN, Gabriela 2003: *Elemente de gramatică. Dificultăţi, controverse, noi interpretări*, Bucureşti, Editura Humanitas Educaţional.

PETRE, Ileana 1978: *Precizări cu privire la termenii* **neutralizare***,* **omonimie***,* **sincretism** *în lingvistica românească*, in „Analele Universităţii din Craiova". Seria ştiinţe filologice, VI, p. 131-133.

STATI, Sorin 1972: *Elemente de analiză sintactică*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică.

TOMA, Ion 1996: *Limba română contemporană. Privire generală*, Bucureşti, Editura Niculescu SRL.

Surse:

CREANGĂ, Ion 1983: *Poveşti, Amintiri, Povestiri*. Ediţie îngrijită şi repere istorico-literare alcătuite de Iorgu Iordan şi Elisabeta Brâncuş, Bucureşti, Editura Minerva, ediţia a III-a în seria „Patrimoniu".

BDD-A26363 © 2016 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 17:00:13 UTC)